

serbest
kürsü 6

serbest kürsü

Y. Hem. Ayşegül Karaca, Hem. Perihan Şengül

BİR BAŞKA GÖZLE...

Hastaneye geldikten sonra, rotamı ameliyathaneye, oradan da soyunma odasına çeviriyorum.... Forma, maske ve bone de tamam! Artık ameliyathaneye girmeye hazırım. Koşar adımlarla yürüdüktan sonra kendimi derlenmede buluyorum. Ameliyat listemize göz gezdirirken, salondaki hastalara da günaydın, geçmiş olsun ve hoş geldiniz demeyi ihmal etmemek insanları karşılıklı mutlu ediyor. O hastaların içerisinde dolaşırken, farketmeden dosyalarındaki adları süzüp, hastamız olup olmadığını kontrol etmeden geçemiyorum. Orada ameliyatı için dakikalari sayan hastamıza kendimi tanıtıp, hem onu rahatlatmak hem de kendisi hakkında küçücükte olsa bilgi sahibi olmanın yanında, cerrahi vakamızın kimliğini doğrulamış olmakla birlikte, ufak çaplı bir iletişim –paylaşım süreci yaşamanın onlara ve bana her seferinde bir şeyler kattığına inanıyorum. Bölümümüzün hasta profili sedyeye ya da tekerlekli sandalyeye süresi belirsiz bağlı kalma ihtimalleri olan hastalar.

Salonumuzdaki ameliyat listesiyle, derlenmedeki listenin eşleşip eşleşmediğini kontrol ediyorum. Vaka sırası belli, hastamız derlenmede beklemekte. Sıra geliyor cerrahi süreç için gerekli salon, teçhizat, malzeme ve ekipman hazırlıklarına. Salonumuzdaki skopi, dvd kaydedici, tv ekranı, ameliyat lambaları, tur motoru ve güç kaynağı, koter cihazı ve aspiratör, mikroskop gibi teknik cihazlarımızın çalışıp çalışmadığını kontrol ediyor, bir sorun varsa hızlı bir şekilde teknik birimle irtibata geçip, aynı zamanda ameliyat ekibimizi de konu hakkında bilgilendiriyorum. Teknik birimin olası tamirat süresine göre, gerekirse vaka alış sırasını değiştirip bir B planını devreye sokuyoruz. Salon teknik cihaz yeterlilik kontrolünden sonra,

steril odasından ameliyat için gerekli steril setleri, enstrüman setlerini ve yedek malzemeleri salonuma getiriyorum. Bu sırada hastamız salonumuza alınıyor. Sedyeye, salonumuzda yanımdan geçerken, hastayla yaptığım kısa sohbetten sonra ki güven dolu, tebessümlü ve daha rahat hisseden gözleri gözlerimle çarpışıyor, göz kırpyorum.

Hastamıza gerekli anestezi ve pozisyon verme işlemleri yapılırken, steril olarak giyinip ameliyat masalarımın hazırlıklarına başlıyorum.

Sahamın sterilliliğine etraftan bir zarar gelmemesine azami dikkat ederek, hazırlanmaya başlıyorum. Sterilizasyonu korumak için çok dikkatli olmam gerekiyor. Gözümü dört açıyorum. Çünkü salon içerisindeki hasta hazırlıkları ve pozisyon verme sırasında oluşan hareket, salona giren çıkan personelin çokluğu sterilitenin bozulması açısından tehlike arz ediyor. Hali hazırda ameliyathanede çalışan, ortama aşına bir kişi bile yaptığı işe odaklandığında etrafındaki steril sahayı fark edemeyebiliyor. O hazırlıklar esnasında yedeği olmayan bir alet ya da enstrüman seti ile ilgili zaman kaybı yaratacak ya da telafi edilemeyecek olan sterilizasyon bozulması durumunun yaşanmaması, vakanın seyrinin zamanında, gerekli alet ve ekipmanlarla sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için, ameliyat hemşiresi, yaptığı masa hazırlıklarına, gerekli malzemelerin teminine ve yedeklerinin olup olmadığına, hem steril saha çevresine yaklaşan kişilere, hem de etrafındaki stajyer öğrenci-‘intern’ doktor ve çalışan herkese aynı anda odaklanıp genel salon yönetimi yaparak, bir kaç işi birlikte yürütmek durumundadır. Çünkü zaman her açıdan çok kıymetlidir.

Doğru hastaya, doğru işlemi, doğru alet ve cihazlarla, eksiksiz ve zamanında, doğru teknikle yapmak amacımızdır.

Hastamız cerrahi işleme hazır durum geldiğinde, çoktan doktorları steril olarak giydirip hazırlamış oluyorum. Vakamızdaki tampon- pet- kompres sayımlarından ekip arkadaşlarım başta olmak üzere, personeli de konu hakkında bilgilendirip çöp poşetlerimizi değiştirip sıfırlattırıyor, yere sayım yeşil örtüsü serdiriyorum. Gerekli olan uyarıları yapıp, önlemleri aldırttıktan, hastayı boyayıp, örttükten sonra cihaz bağlantılarımızı da tamamlayarak ameliyatımıza başlıyoruz.

Ameliyat hemşiresinin ekipteki rolü; işlem süresince operasyona tümüyle konsantre olup, gerekli aletleri cerraha zamanında ve doğru şekilde vermek, hastanın örtülmesiyle birlikte daha da genişlemiş olan steril sahasını korumak için, vaka aralarında çekilen skopinin steril giydirilmesini sağlamak, tampon, pet, kompres sayımlarının yaptırılması ve takipleri, aynı zamanda salonun düzenini, sessizliğini sağlamak, vaka sırasında sterilizasyonu bozulan ya da arıza yapan cihaz ve aletler için akılcı ve pratik çözümleri en kısa zamanda devreye sokmak, bozulan aleti yedeğiyle değiştirmek yahut yedeği olmayan aletin sahada güvenli olarak kullanılabilir şekilde sterilize edilmesini ya da steril şekilde kullanmaya uygun giydirilmesini gerçekleştirip, vakanın seri ve güvenli bir şekilde seyretmesini sağlamaktır.

Erken post-operatif komplikasyonların başında gelen, cerrahların korkulu rüyası olan, yara yeri enfeksiyonu önlemleri için sadece steril alet ekipman kullanımı değil, aynı zamanda ameliyat salonu içinde mümkün olduğunca az kişi, personel, hareket ve konuşmanın sağlanması konusunda da ameliyat hemşiresi gerekli olan özeni gösterir, uyarıları yapar.

Tüm bunların yanı sıra, ameliyat sırasında hemşire, hastanın geçirmek zorunda kaldığı bu

operasyonun sonucunda şikayetlerinin azalacağını- kaybolacağını düşünerek hasta adına da mutluluk duyar. Fakat bazen operasyon sırasında meydana gelebilecek olumsuzluklar-aksilikler kaçınılmaz olabilir. Bu durum, başta operatör olmak üzere, ekibin tüm üyelerini olumsuz etkiler. Bunları gidermede, ekibin diğer üyeleri kadar hemşire - belki de daha fazlasıyla- hata yapmamak için her zamankinden daha dikkatli olmak zorunluluğunu hisseder.

Ameliyat sırasında ekibin uyum içinde çalışmasının önemi açıktır. Bunun yanı sıra, ameliyat süresinde, yeri geldiğinde, ameliyat hemşiresi tarafından operatöre- ekibe yapılan gerekli uyarıların ve önerilerin dikkate alınmasının gerektiği, kimsenin kimseden bağımsız hareket edemeyeceği, ekip ruhunun tam anlamıyla ancak bu şekilde sağlanabileceği, böylelikle başarıya ulaşılabileceği tartışılmaz. Ekip ruhuyla, uyum içinde çalışılmış bir ameliyattan sonra duyulan mutluluk çok fazladır. Sonuçta, hasta salondan çıkarken, eldivenlerimi çıkarıp çöpe sapan-basket misali fırlatmanın keyfini-lezzetini anlatamam.

Tabi her şey burada bitmiyor. Her aşama ayrı anlamlar taşıyor. Vakayı takip eden günlerde, Nöroşirürji servisine çıkıp, ameliyatına girdiğim hastaların yakınmalarından kısmen ya da tamamıyla kurtulmuş olup, kolunu bacağını oynattığını- yürüyebiliyor olduğunu görmek ve o esnada bazılarının beni tanıyıp adımla hitap ederken, derlenmedeki yaptığımız minik sohbetin onun için olan anlamının büyüklüğünü ve devamında vakadaki emeklerimizin ona ne kadar iyi geldiğini ifade etmesine tanık olmak mesleğimi daha da sevmemi sağlıyor.

Hey!!! Durun durun! Daha bitmedi. Her bitişin ardında yeni bir başlangıç. Derlenme salonunda bekleyen diğer vakalarımız var...!!!

Merhaba, şimdiden geçmiş olsun! Ben Ayşegül Hemşire...